

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

คณะสงฆ์

(ฉบับที่ . . .) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

บรรจुरะเบียบวาระ ครั้งที่ ๒

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทำหน้าที่รัฐสภา

ฉ.พ. ๘๑ / ๒๕๓๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

งานบริการค้ำคว้า ศูนย์บริการเอกสารและค้ำคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๖๑๕๑ - ๕๕ ต่อ ๒๓๒ - ๒๓๕

สารบัญ

	หน้า
1. สารสำคัญร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
2. เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 กับร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	5
3. สรุปเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม	32

ไพโรจน์ ไพริไสย

นิติกร 5

ผู้รับผิดชอบ

สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ดังต่อไปนี้

(1) เพิ่มเติมมาตรา 5 ทวิ และมาตรา 5 ตริ เพื่อกำหนดบทนิยาม และเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุ

(2) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 10 เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชและการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช

(3) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12 มาตรา 16 มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 และเพิ่มมาตรา 15 ทวิ มาตรา 15 ตริ และมาตรา 15 จัตวา เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของมหาเถรสมาคม กรรมการมหาเถรสมาคม คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการมหาเถรสมาคม เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(4) เพิ่มเติมมาตรา 20 ทวิ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการปกครองคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(5) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 27 เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการละสมณเพศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(6) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 31 มาตรา 34 และมาตรา 35 และเพิ่มเติมมาตรา 32 ทวิ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยวัด การดูแลรักษาวัด ทรัพย์สินของวัด และศาสนสมบัติกลางให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(7) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 และเพิ่มเติมมาตรา 44 ทวิ และมาตรา 44 ตริ เพื่อปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(8) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 46 เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะสงฆ์อื่นให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช และการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช การแต่งตั้งและถอดถอนสมเด็จพระภิกษุอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของมหาเถรสมาคม การปกครอง การระดมทุนพิเศษของคณะสงฆ์อื่น วัด การดูแลรักษาวัด ทรัพย์สินของวัด และศาสนสมบัติกลาง ตลอดจนปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

1. กำหนดบทนิยาม คำว่า "คณะสงฆ์ คณะสงฆ์อื่น พระราชาคณะ และสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์"
2. บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้ง สถาปนาและถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุ โดยการถวายคำแนะนำของมหาเถรสมาคม
3. ปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชและการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช คือ
 - 3.1 พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง หากว่างลงให้นายกรัฐมนตรี นำรายนามสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงสถาปนา แต่ถ้าสมเด็จพระราชาคณะดังกล่าวทูลพลาภาพหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกฯ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม นำรายนามสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่นที่มีความสามารถในการ บัญชาการคณะสงฆ์ ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราชแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น
 - 3.2 เมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช แต่ถ้าสมเด็จพระราชาคณะฯ ดังกล่าว ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลือ เลือกสมเด็จพระราชาคณะซึ่งมีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมา และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

3.3 เมื่อสมเด็จพระสังฆราช ไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน ในกรณีที่ไม่ได้ทรงแต่งตั้งหรือ ทรงแต่งตั้งแล้วแต่สมเด็จพระราชาคณะที่ได้รับแต่งตั้งนั้นไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้ปฏิบัติตามข้อ 3.2 โดยอนุโลม

4. ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ และการปฏิบัติหน้าที่ของมหาเถรสมาคม กรรมการมหาเถรสมาคม คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการมหาเถรสมาคม กล่าวคือ

4.1 มหาเถรสมาคม ประกอบด้วย

(1) สมเด็จพระสังฆราช	ประธานกรรมการโดยตำแหน่ง
(2) สมเด็จพระราชาคณะ (ทุกรูป)	กรรมการ
(3) พระราชาคณะ (สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง)	
ไม่เกิน 12 รูป	กรรมการ

4.2 ถ้าประธานกรรมการ มหาเถรสมาคม ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจมาประชุม และมีใ้มอบให้ สมเด็จพระราชาคณะรูปใดปฏิบัติหน้าที่แทน ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดย สมณศักดิ์ซึ่งอยู่ในที่ประชุม เป็นประธาน

4.3 คณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการ

สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามมติมหาเถรสมาคม ประกอบด้วย พระภิกษุหรือบุคคลอื่น จำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณาถ้อยแถลง เรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคมและหน้าที่อื่น ๆ ตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อมหาเถรสมาคม

4.4 อำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม

- (1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
- (3) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
- (4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา
- (5) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

เพื่อการนี้ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรา กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติหรือประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัย ใช้บังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวก็ได้

5. ปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการปกครองคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กล่าวคือ ให้มีเจ้าคณะใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม)

6. ปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสละสมณเพศให้เหมาะสม คือ พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้ สละสมณเพศ ต้องสึกภายใน 3 วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น

7. ปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยวัด การดูแลรักษาวัด ทรัพย์สินของวัด และ ศาสนสมบัติกลาง ให้เหมาะสม กล่าวคือ

7.1 วัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

7.2 การดูแลรักษาวัด

วัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัย ในระหว่างที่ยังไม่มีการขุดเสกวัดให้กรมศาสนา ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย

7.3 ทรัพย์สินของวัดและศาสนสมบัติกลาง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลางให้กระทำได้ก็แต่ โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่โอนให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถร- สมาคมไม่ขัดข้องและได้รับค่าพาติกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดย พระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลโดยกอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดหรือกรมศาสนา ในเรื่องทรัพย์สิน อันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง

8. ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สูงขึ้น

9. ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะสงฆ์อื่น ให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการปกครอง คณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>จึงหมพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505"</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484</p> <p>มาตรา 4 ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดาภิกษุภิกษุณี สังฆาณัติ กติกาสงฆ์ กุฎองศ์การ พระปริยชาสมเด็จ พระสังฆราช ข้อมังคัมและระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พระปริยชาสมเด็จ พระสังฆราช ข้อมังคัมหรือระเบียบของมหาเถรสมาคมยกเลิก หรือมีความอย่างเดียวกันหรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ."</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 5 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 4 บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาบัตร กติกาสงฆ์ กฎองศ์การ พระบัญญัติสาสมเค็จ-พระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรรมกรสงฆ์ใดซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัตินี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจกำหนดโดยกฎมหาเถรสมาคมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใด รูปใดหรือหลายรูปร่วมกันเป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 5 ทวิ และมาตรา 5 ครี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

"มาตรา 5 ทวิ ในพระราชบัญญัตินี้

"คณะสงฆ์" หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร

"คณะสงฆ์อื่น" หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจันนิกาย หรืออนัมนิกาย

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

"พระราชคณะ" หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์ตั้งชั้นสามัญจนถึงชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

"สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์" หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะที่ได้รับสถาปนาก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกันให้ถือรูปที่ได้รับสถาปนาในลำดับก่อน

มาตรา 5 ตรี พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้งสถาปนาและถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์

ให้เป็นหน้าที่ของมหาเถรสมาคมที่จะถวายคำแนะนำ เพื่อทรงแต่งตั้งทรงสถาปนาและทรงถอดถอนสมณศักดิ์ตามวรรคหนึ่ง"

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>มาตรา 9 สมเด็จพระสังฆราชทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมหาเถรสมาคม</p> <p>มาตรา 10 ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช</p> <p>ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชจะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนถ้ามิได้ทรงแต่งตั้งไว้ ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>"มาตรา 9 ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออกจากตำแหน่งหรือพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกจากตำแหน่ง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งให้เป็นที่ยปรึกษาของสมเด็จพระสังฆราชหรือตำแหน่งอื่นใดตามพระราชอำนาจก็ได้</p> <p>มาตรา 10 ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช</p> <p>ถ้าสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เลือกสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งซึ่งมีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช</p>

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ในกรณีที่สมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้สมเด็จพระราชาคณะรูปอื่นผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ในกรณีที่สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสรองลงมาโดยพรรษาดำรงปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนามสมเด็จพระราชาคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรฐานในราชกิจจานุเบกษา

ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม หรือสมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนามสมเด็จพระราชาคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรฐานในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 11 สมเด็จพระสังฆราชพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) มรณภาพ
- (2) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (3) ลาออก
- (4) ทรงพระกรุณาโปรดให้ออก

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p data-bbox="667 525 905 661">หมวด 2 มหาเถรสมาคม</p> <p data-bbox="252 766 1350 1081">มาตรา 12 มหาเถรสมาคมประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่งสมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่ต่ำกว่าสี่รูปและไม่เกินแปดรูปเป็นกรรมการ</p> <p data-bbox="252 1197 1409 1333">มาตรา 13 ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการมหาเถรสมาคมโดยตำแหน่ง และให้กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม</p> <p data-bbox="252 1449 1409 1585">มาตรา 14 กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้</p>	<p data-bbox="1543 598 2715 735">มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p data-bbox="1543 766 2715 1081">"มาตรา 12 มหาเถรสมาคมประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสิบสองรูปเป็นกรรมการ"</p>

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 15 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคมาตรา 14
กรรมการมหานทรสมาคมซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) มรณภาพ
- (2) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (3) ลาออก
- (4) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออก

ในกรณีที่กรรมการมหานทรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
สมเด็จพระสังฆราชอาจทรงแต่งตั้งพระราชคณะรูปใดรูปหนึ่งเป็นกรรมการแทน
กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระ
ของผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 15 ทวิ มาตรา 15 คีรี
และมาตรา 15 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

มาตรา 15 ทวิ การแต่งตั้งกรรมการมหานทรสมาคมตามมาตรา 12
และการให้กรรมการมหานทรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 15 ให้รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 15 ตี มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
- (3) ควบคุมและส่งเสริมการศึกษา การศึกษาสงเคราะห์

การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

- (4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา

- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

เพื่อการนี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎมหาเถรสมาคม ออก

ข้อบังคับ ราชระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้ง

กับกฎหมายและพระธรรมวินัย ใช้บังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือ

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 19 เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรค

หนึ่งก็ได้

มาตรา 15 จีตา เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัยและเพื่อความเรียบร้อย

ดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 16 ในเมื่อประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคมและมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะ รูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้มหาเถรสมาคมแต่งตั้งสมเด็จพระราชาคณะ รูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน การประชุมมหาเถรสมาคมเพื่อการแต่งตั้งนี้ ให้กรรมการซึ่งเป็นสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาเป็นประธาน แห่งที่ประชุม

หรือวิธีลงโทษทางการปกครอง สำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติให้เกิด ความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของคณะสงฆ์ก็ได้

พระภิกษุและสามเณรที่ได้รับโทษความผิดหนึ่ง ถึงขั้นให้ลบชื่อออกนิตยสาร ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 16 ในกรณีที่ประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะ รูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ ซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน"

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 17 การประชุมมหาเถรสมาคมต้องมีกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการโดยการแต่งตั้งร่วมกันมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมมหาเถรสมาคมให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา 18 มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจกฎหมายมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับวางระเบียบหรือออกคำสั่งโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัย ไซ้บังคับได้

มาตรา 19 การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมและการให้กรรมการมหาเถรสมาคมออกจากตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 18 ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 15 วรรคสอง ให้ถือว่าองค์ประชุมกรรมการมหาเถรสมาคมตามมาตรา 17 มีจำนวนเท่ากรรมการที่เหลืออยู่ในขณะนั้น

มาตรา 19 สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ความผิดมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยพระภิกษุหรือบุคคลอื่นจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณาถ้อยแถลงเรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคม และหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อมหาเถรสมาคม

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หมวด 3

การปกครองคณะสงฆ์

มาตรา 20 การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

การจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ การแต่งตั้ง กรรมการหรืออนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการ และระเบียบการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม

มาตรา 20 คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม"

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

"มาตรา 20 ทวิ เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ ให้มีเจ้าคณะใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม"

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 21 การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้จัดแบ่งเขตปกครองดังนี้

- (1) ภาค
- (2) จังหวัด
- (3) อำเภอ
- (4) ตำบล

จำนวนและเขตปกครองดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

มาตรา 22 การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้มีพระภิกษุเป็นผู้ปกครองตามชั้นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) เจ้าคณะภาค
- (2) เจ้าคณะจังหวัด
- (3) เจ้าคณะอำเภอ
- (4) เจ้าคณะตำบล

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา 23 การแต่งตั้ง ถอดถอนพระอุปัชฌาย์ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุอื่นเกี่ยวกับตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น ๆ และไวยาวัจกร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

หมวด 4

นิคหกรรมและการสละสมณเพศ

มาตรา 24 พระภิกษุจะต้องรับนิคหกรรมเมื่อกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และนิคหกรรมที่จะลงแก่พระภิกษุก็ต้องเป็นนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 24 มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรา
กฎมหาเถรสมาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การลง
นิคหกรรมเป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม และให้ถือว่า
เป็นการชอบด้วยกฎหมายที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎมหาเถรสมาคม
ให้มหาเถรสมาคมหรือพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจลง
นิคหกรรมแก่พระภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัยกับทั้งการกำหนดให้การ
วินิจฉัยการลงนิคหกรรมให้เป็นอันยุติในชั้นใด ๆ นั้นด้วย

มาตรา 26 พระภิกษุรูปใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัยและได้มี
คำวินิจฉัยถึงที่สุดให้ได้รับนิคหกรรมให้สึก ต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง
นับแต่เวลาที่ได้ทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>มาตรา 27 พระภิกษุรูปใดต้องคำวินิจฉัยให้รับนิคหกรรมไม่ถึงให้สึก ไม่ยอมรับนิคหกรรมนั้น หรือประพฤติก่อวาระเปิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม หรือไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งกับทั้งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มหาเถรสมาคม มีอำนาจวินิจฉัยและมีคำสั่งให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้</p> <p>พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามความในวรรคก่อนต้อง สึกภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยนั้น</p>	<p>มาตรา 27 เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องคำวินิจฉัยข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none">(1) ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา 25 ให้รับนิคหกรรมไม่ถึงให้สึก แต่ ไม่ยอมรับนิคหกรรมนั้น(2) ประพฤติก่อวาระเปิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม(3) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง(4) ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง <p>ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎหมายมหาเถรสมาคม</p> <p>พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามวรรคสอง ต้องสึกภายใน สามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น"</p>
<p>มาตรา 28 พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาดังที่สุดให้เป็นบุคคล สัมภเวสี ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด</p>	

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 29 พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจัดดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นหลบหนีพ้นไปได้

มาตรา 30 เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นหลบหนีพ้นไปได้และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการหลบหนีพ้นนั้น

หมวด 5

วัด

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>มาตรา 31 วัดมีสองอย่าง</p> <p>(1) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา</p> <p>(2) สำนักสงฆ์</p> <p>มาตรา 32 การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบ เลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง</p>	<p>มาตรา 31 วัดมีสองอย่าง</p> <p>(1) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา</p> <p>(2) สำนักสงฆ์</p> <p>ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล</p> <p>เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป</p> <p>มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 32 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505</p> <p>มาตรา 32 ทวิ วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัย ในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัดให้กรมการศาสนามีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย</p>

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 33 ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

- (1) ที่วัด คือ ที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
- (2) ที่ธรณีสงฆ์ คือ ที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
- (3) ที่กัลปนา คือ ที่ซึ่งมีผู้อุทิศแด่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา

มาตรา 34 ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่

โดยพระราชบัญญัติ และห้ามมิให้บุคคลใดยกอายุความขึ้นต่อผู้กับวัดในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัดและที่ธรณีสงฆ์

การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 34 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 34 การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลางให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการฉีกตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำพาดพิงจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>มาตรา 35 ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี</p> <p>มาตรา 36 วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง และถ้าเป็นการสมควร จะให้มีรองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา 37 เจ้าอาวาสมีหน้าที่ดังนี้</p> <p>(1) ป่ารุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี</p> <p>(2) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีอยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม</p>	<p>ห้ามมิให้บุคคลใดยกอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดหรือกรมการศาสนา แล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง</p> <p>มาตรา 35 ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี</p>

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(3) เป็นครูในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์

(4) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา 38 เจ้าอาวาสมีอำนาจดังนี้

(1) ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งมิได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด

(2) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัด

(3) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งมีที่อยู่หรือทำนบกอาศัยในวัดทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัฬหีกรรมหรือให้ขอขมาโทษในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติกผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 39 ในกรณีที่ไม่มีเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส

การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

หมวด 6

ศาสนสมบัติ

มาตรา 40 ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

- (1) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใดวัดหนึ่ง
 - (2) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง
- การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา เพื่อกำหนดให้ถือว่ากรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้นด้วย

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการ
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 41 ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำงบประมาณประจำปีของ
ศาสนสมบัติกลางด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับประมาณนั้นได้

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

มาตรา 42 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 มาตรา 27 วรรคสองหรือ
มาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 42 มาตรา 43 และมาตรา 44
แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 42 ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์ หรือถูกถอดถอน
จากความเป็นพระอุปัชฌาย์ตามมาตรา 23 แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบท
แก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 43 ผู้ใด

(1) หมกสิทธิที่จะได้รับบรรพชาอุปสมบทโดยต้องปวารณามาแล้ว
แต่ไม่รับบรรพชาอุปสมบทโดยบิดบังความจริง

(2) ต้องปวารณาแล้วไม่ละการแต่งกายอย่างเพศบรรพชิต ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา 44 ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์ไทย อันอาจก่อให้เกิดความ
เสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 43 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 จักหา วรรคสอง มาตรา 26

มาตรา 27 วรรคสาม หรือมาตรา 2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 44 ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปวารณาแล้ว

ไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา 25 หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่
โดยกล่าวความเท็จหรือบิดบังความจริงต่อพระอุปัชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี"

มาตรา 16 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 44 ทวิ และมาตรา 44 ตรี
แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 44 พิ ผู้ใดหมิ่นประมาท อุหมิ่น หรือแสดงความอาฆาต
มาดร้ายสมเด็จพระสังฆราช ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 44 ตริ ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นอันอาจก่อให้เกิด
ความเสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ
ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด 8

เบ็ดเตล็ด

มาตรา 45 ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการ
ปกครองคณะสงฆ์และไวยาวัจกร เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวล
กฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 46 การปกครองคณะสงฆ์อื่นนอกจากคณะสงฆ์ไทย ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ส. ธนะรัชต์
นายกรัฐมนตรี

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความในมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 46 การปกครองคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 18 บรรดากฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 19 วัดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 20 ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ยังมีสมณศักดิ์นั้นต่อไป

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ กรรมการ
หรืออนุกรรมการใดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 หรือตามกฎหมาย
กฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมซึ่งออกตาม
ความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่
ต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือจนกว่ามหาเถรสมาคมไม่คิดเป็นประการอื่น

มาตรา 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

สรุปเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แต่ละประเด็น

1. ประเด็นการเพิ่มพินิยาม คำว่า "คณะสงฆ์ คณะสงฆ์อื่น พระราชาคณะและสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์"
เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่ให้มีปัญหาในการตีความ และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ
2. สมเด็จพระสังฆราช
กำหนดให้มีการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช องค์เดียว และได้กำหนดขั้นตอนการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ประเด็นการเพิ่มจำนวนกรรมการมหาเถรสมาคม โดยการแต่งตั้งจากเดิมจำนวนไม่เกิน 8 รูป เป็นแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 12 รูป
เป็นการกำหนดไว้ในกรณีที่มีความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของมหาเถรสมาคม เพราะปัจจุบันจำนวนภิกษุสามเณรและปัญหาต่าง ๆ ด้านศาสนามีเพิ่มมากขึ้น
4. ประเด็นการปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม
เพื่อให้เกิดความชัดเจนสอดคล้องกับขอบข่ายงานของคณะสงฆ์ ซึ่งมี 6 ประการ คือ ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ในการรักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา ร่างกฎหมายคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมไว้ เฉพาะด้านการปกครองเท่านั้น
เหตุผลในการให้อำนาจตรากฎมหาเถรสมาคมเพื่อกำหนดโทษหรือวิธีการลงโทษ สำหรับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของคณะสงฆ์นั้น ก็เพื่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา เพราะโทษบางอย่างเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อกฎศีลธรรมของประชาชน แต่ความหลักพระธรรมวินัยนั้น มีโทษเพียงต้องอาบัติเท่านั้น ไม่ถึงกับให้สละสมณเพศ
5. ประเด็นการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

เหตุผลในการให้อำนาจมหาเถรสมาคม แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ก็เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของมหาเถรสมาคมและเพื่อเป็นการถ่วงดุลเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำเสนอมหาเถรสมาคมอีกชั้นหนึ่ง

6. ตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่

กฎหมายเดิมมิได้กำหนดตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์แทนมหาเถรสมาคมไว้

7. การสละสมณเพศ

กฎหมายใหม่ได้ปรับปรุงบทกำหนดเกี่ยวกับการสละสมณเพศของพระภิกษุให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และบัญญัติให้อำนาจพระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองคณะสงฆ์ เป็นผู้วินิจฉัยการสละสมณเพศได้ พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศดังกล่าว ต้องสึกภายใน 3 วันนับแต่วันทราบคำวินิจฉัย

8. ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 72 ซึ่งแก้ไขใหม่ บัญญัติการทำให้วัดพ้นสภาพจากการเป็นนิติบุคคล ดังนั้นจึงต้องบัญญัติให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ด้วยและได้กำหนดให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนวัดซึ่งเป็นนิติบุคคลไว้ให้ชัดเจน

9. การดูแลรักษาวัดร้าง

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มิได้บัญญัติเรื่องการปกครองดูแลรักษาวัดร้างไว้ กฎหมายใหม่จึงต้องบัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปกครองดูแลรักษาศาสนสมบัติของวัดร้างนั้น

10. ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดังกล่าว ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่บางกรณีให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติมิให้เกิดความล่าช้า และมีให้ผู้ใดยกอายุความขึ้นต่อสู้กับกรมศาสนาในฐานะผู้ดูแลรักษาศาสนสมบัติกลาง นอกจากนั้นยังคุ้มครองที่ศาสนสมบัติกลาง ไม่ให้อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย

11. เพิ่มบทกำหนดโทษให้สูงขึ้น

กฎหมายใหม่ได้เพิ่มบทกำหนดโทษให้สูงขึ้นและชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมมาตราอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกัน รวมทั้งได้เพิ่มความคุ้มครอง คณะสงฆ์อื่น นอกจากคณะสงฆ์ไทย